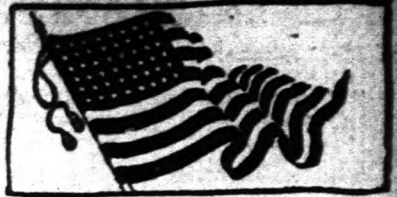

NY. #
FOU
APACOK FÖNÖKE

SZABADSÁG

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. - Megjelent minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Kati Ujság, Amerikai Hírnap, Magyar Naplap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 3. SZÁM.

TWENTY-NINTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit Hétfő, 1919. január 6.

HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

'A BALKÁN ÁLLAMOK LEGYENEK FÜGGETLENEK'

MCADOO A VASUTAK ÁLLAMI KEZELÉSE MELLETT.

A vasutak főigazgatója a szenátus albizottsága előtt. Hosszu nyilatkozata részletesen ismerteti a helyzetet. - 1919-ben a viteldíjak leszállítása várható.

Washington, jan. 3. William G. McAdoo a kormány kezelése alatt álló vasutak főigazgatója a szenátus interstate commerce (kereskedelmi) bizottsága előtt pénteken jelent meg, hogy az általa sürgetett öt évre kiterjesztendő államkezelés mellett érveket hozzon fel.

McAdoo egy előre elkészített 15.000 szóból álló nyilatkozatot olvasott fel. Miután elsorolta azokat a reformokat, amelyek az államkezelés alatt vezetett be a vasutaknál, így szól McAdoo:

"Az én véleményem szerint elegendő haladást tudunk felmutatni, dacára annak, hogy háborús viszonyok nagyban megnehezítették a helyzetet. Az elmúlt reformok ennek alapján valószínűleg rendkívül kívánatosak volnának békeidőben is. A nagy nyilvánosság még nem volt elegendő alkalma, hogy ezeket a reformokat kellőleg értékelje és hogy megbírálja azoknak valódi értékét."

A VITELDÍJAK LESZÁLLÍTÁSA.

Hat hónapja elzölet eszköztől személyes árú viteldíj emeléséről beszélt McAdoo kijelentette, hogy a vasúttársaságok kénytelenek lettek volna hasonlóképpen eljárni, hogy nagy veszteségeiknek elejét vegyék. Ezzel szemben azonban kijelentette McAdoo, hogy az évfolyamán valószínűleg lehetségesé válik a viteldíjak tetemes leszállítása.

McAdoo szerint az elmúlt évben az állampénztár mintegy 136 millió dollárt fizetett rá a vasutak kezelésére. Ez az összeg képviseli azt a különbséget a vasutaknak biztosított bérösszeg és a tényleges tiszta bevételek között.

"Miután a kormányoknak a célja mindig az, hogy legyen, miszerint a vasutakat nem haszonra, hanem csak a költségek fedezése mellett kezelje, és ugyanakkor a lehető legjobb szolgálatot nyújtsa, - tette hozzá McAdoo, - biztosra veszem, hogy az 1919 év derekán, de az év végére egész biztosan le lehet szállítani a viteldíjakat, ha csak a szállítást nem esznap meg rendkívüli mértékben."

"A múlt év alatt eszközölt változtatások közül számosat állandóvá kellene tenni tekintet nélkül arra, hogy a vasutak kezelése kinek a kezébe kerül."

Nyilatkozatában felszólalt egész esomó reformot McAdoo. Különösen hangsúlyozta a nagy végállomások egyesítésének szükségességét, valamint a vízi szállítási utaknak a vasutakkal egyetemesen való nagyobb kihasználását. Véleménye szerint ezt nem lehetne eszközölni, ha a vasutak ismét magán kézre kerülnek.

FÉLMILLIÓS ÁLLANDÓ HADSEREG.

Washington, január 3. - Baker hadügyminiszter a kongresszus képviselőháznak katonai albizottsága előtt kijelentette, hogy a hadügyminisztérium még nem határozott az általános katonai szolgálat kérdésében. Baker jelezte, hogy a kormány nem fog állandó katonai programmal lépni a kongresszus elé addig a míg a béketárgyalások be nem fejeződnek.

Alegkérdésték Bakertől, hogy szükséges lesz-e nagy hadsereget tartani Európában a következő két éven át. Baker így felelt: Reméljük, hogy nem lesz úgy és nem is tervezzük.

Félmillió hadsereg.

Baker bejelentette, hogy rövid időn belül a hadügyminisztérium egy törvényjavaslatot fog benyújtani a kongresszushoz, amelyben felhatalmazást kér a rendes hadsereg létszámának fél millió emberre való kiégésítésére és a költségek fedezésére.

A hadügyminiszter megmagyarázta, hogy ez a hadsereg csak átmeneti célokat szolgálna és hogy leszerelés által okozott viszonyok követelik ily nagy hadsereg fenntartását legalább egy évre.

Baker szerint eddig 700.000 embert bocsátottak el a katonai szolgálatból és hogy öt héten belül további egy millió katonát fognak hazabocsátani.

Khan californiai képviselő ki a legközelebbi kongresszusban a katonai albizottság elnöke lesz megkérdésték Bakertől, hogy a hadügyminisztérium milyen véleményen van az általános katonai szolgálat felől. Baker erre így válaszolt:

"A hadügyminisztérium erre vonatkozólag még nem határozott. Magánvéleményem az, hogy nem volna böles dolog állandó katonai programunkat most, vagy a béketárgyalások befejeződése előtt megállapítani."

Végül a hadügyminiszter azt mondotta, hogy a jelenlegi háborus, szoldot béke időben is fentartani kívánja. Eszerint a közlegényeknek napi egy dollár zsold jár majd a jövőben is.

FORD ISMÉT EMELL A FIZETÉSEKET.

Együttal lemondott hivatalosan is a fia javára.

Detroitból jelentik: A Ford Motor Co. hivatalosan jelenti, hogy a körülbelül huszonnyolc ezer lelket számláló alkalmazottainak a fizetését hat dollár napi minimumban állapította meg. Ez napi egy dolláros fizetésemelést jelent. Ebben a fizetésemelésben az ország minden részében dolgozó Ford munkások be vannak számítva. Körülbelül huszonnégyezer volt azoknak a munkásoknak a száma, akik már eddig is hat dollárt kaptak naponta.

Ezzel a hírrel egyidejűleg érkezik az a jelentés, amely arról számol be, hogy Henry Ford a legutolsó részvénytársasági ülésen lemondott elnöki állásáról a helyébe a részvényesek a fiát, Edselét választották meg. Évi százötvenezer dollár fizetésűvel.

ÜNNEPELIK A BÉKÉT AZ AMERIKAI FIUK.

A fegyverszünet alkalmából Uncle Sam fiait ünnepséget rendezek Vladivosztokban.

Közép-Európa végleges kialakulása.

Uj német államszövetség Bajorország vezetése alatt.

Dunai-szövetség Cseho-Szlovákiával az élén.

As utóbbi időben több mindenféle terv híre érkezett Közé-Európa vonatkozásilag. Magyar bajos volt megállapítani, hogy a tervek közül melyik fedi a szövetséges államok vezető férfainak az álláspontját. Az első eset, hogy Közép-Európa jövőd sorsára nézve felelős egyén megnevezésével tervezet tételük közé. A hír Bécsből van kelteve és Prágát nevesi meg forrásának.

Természetesen egyáltalában nincsen módunkban a hírek részleteit ellenőrizni és azokról felelősséget nem is vállalhatunk.

Bécs, január 3. - Wilson elnök, Lloyd George miniszterelnök és Clemenceau megegyeztek: "egy új német államszövetség létesítésén Bajorország vezetése mellett, ahogy azt egy prágai távirat szerint a cseho-szlovák köztársaság elnöke kijelentette.

Massaryk kijelentése szerint ez a tervezet magában foglalja a porosz fenhatóságnak a megtörését Posen, Szilézia és a Rajnai tartományok elszakítását, a magyar szupremáciának a megszüntetését és mind ama területeknek Magyarország államtestéből való kizárását, amely területeken nem a magyar nyelvet beszélik, egyuttal a Dunai államszövetségnek a megalakítását a cseho-szlovákokkal az élén. Ez államszövetség magába foglalja német Ausztriát is.

Francia katonák Budapesten.

Ujabb francia csapatok vonultak be a fővárosba. - Károlyi gróf palotáját megszállták és elfogták Mackensen marshallt. - Összeütközések magyarok és románok között.

PARIS, január 2. - Kétezer francia katoná bevonult Budapestre a magyar fővárosba. - A Tempsnek Zürichből érkezett távirata szerint. - Egy osztag elfoglalta Károlyi gróf palotáját, ahol Mackensen marshall internálva volt.

ZÜRICH, január 2. - Budapestről az a hír érkezik, hogy több összeütközés volt magyarok és románok között.

Innsbrucki hír szerint Mackensen marshallt a francia katonai hatóságok Budapesten letartóztatták.

GENF, január 3. Ideérkezett jelentés szerint cseho-szlovák csapatok Bécs felé vonultak s megszakították a vasuti összeköttetést Bécs és Budapest között. Ugyanez a jelentés azt is mondja, hogy a cseho-szlovák csapatok bevonultak Magyarországot történelmileg egyik legnevezetesebb városába, Pozsonyba. Budapesten a vasárnapi zavargások megismétlődtek.

(A fenti hírek nem teljesen egyeznek és némileg zavarosak. Legutóbbára arról értesültünk, hogy Mackensent Főthon, Budapest közelében Károlyi László gróf kastélyában internálták. Ezzel szemben a mai két hír egyikében csak az van, hogy a franciák Károlyi gróf kastélyát foglalták el, nem említi, hogy melyik Károlyiét, a másikban pedig az van, hogy Mackensent Budapesten tartóztatták le.)

WINDISCHGRAETZ HERCEGET LOPÁSSAL VÁDOLJÁK.

Bécsből jelentik: - A magyar kormány büntető eljárás indított Windischgraetz Lejos herceg ellen azon a címen, hogy még élelmezés miniszter idejében több millió korona értékű burgonyával megkésosította az országot a saját előnyére. Ebben a lopásban állítólag a hercegen kívül még többebben résztvettek. A árospataki herceg ellen az a vád is felmerült, hogy ösztönösként szét több társával együtt a monarchia visszatartására.

MONDOTTA WILSON RÓMÁBAN.

Az Elnök vasárnapig marad Rómában. - Megválasztották az olasz főváros diszpolgárának. - Genuában meglátogatja Columbus szülőházát is.

Róma, január 3. - A pályaudvaron összegyűlt nép óriási óvációja és viharos éljenzése közepette állott meg Wilson elnök különvonata a királyi váróteremmel szemben.

A várótermet szőnyegekkel és ritka növényekkel valósgos tündérkertté varázsolták át. Az Elnököt Victor Emanuel olasz király, Elena királyné és az asztai hercegnő fogadták és pedig rendkívül szívélyesen. Mrs. Wilsonnak is része volt a fogadtatás melegségében.

AZ OLASZ NÉP ÜJONGOTT.

A pályaudvarról a királyi palotába vezető uton 5000 katonát állt sorfalat. Mögöttük a néptiszreri tolakodtak, hogy az Egyesült Államok elnökét egy futó perccel át láthassák és hogy haragvóan a "Star Spangled Banner"-t, az amerikai himnuszát játszották.

A váróteremben megtörtént bemutatások után az egész társaság kosokra ült. A király jobbján Wilson elnök ült. Mind ketten alig győzték köszönni a nép üjongó üdvözlését. Az olaszok éljenzésébe belevegült a Wilson fogadta Massone, ge-

Rómában időző amerikai és angol katonák "Hip-hip-hurra"-ja. Wilson valószínűleg vasárnap reggel utazik el Rómából Genuába és onnan talán Milánó látogatására indul. Franciaországba való visszautazása alkalmából az Elnök valószínűleg rövid tartózkodásra Turinban is megszakítja útját.

Róma városának nevében Colona herceg, a főpolgármester üdvözölte Wilson elnököt, értesítve őt, hogy a város diszpolgárának választotta meg. A diszpolgári oklevelet pénteken este adták át az Elnöknek a városában rendezett ünnepség keretében.

WILSON ELNÖK DIADALUTJA.

Az olasz határtól Rómáig az Elnök útja valósgos diadalut volt. A vasutmenti közönség lakói a vasut mentén mindenütt kivonultak. Sőt a messza hegyi lakók sem sajnálták az ut farsadóját, hogy Amerika elnökét üdvözölhessék.

Az Elnök és neje nem győztek gyönyörködni a mosolygó kék ég, zöld vidék és a festői népesoprotokban. A különvonat esütörtökön este ért Genuába. Az Elnök és kísérete ott vacsoráltak. Közben Wilson fogadta Massone, ge-

nai polgármestert, kivel meglátogatott vasárnapi látogatásának részletei felől. A genuai program magabafoglalja Columbus, Amerika felfedezője szülőházának meglátogatását és Mazzini, híreves olasz államférfiu színművének meglátogatását is. A város nevében a polgármester Mazzini összes munkáinak diszkotéses példányát adja át Wilsonnak genuai látogatásának emlékére.

Róma, január 3. - Az ősi Rómában úgy fogadták Wilson elnököt, mint a huszadik század diadalmas hadvezérét. A hatalmas tüntetés annak a Wilsonnak szólt, aki meghozta a világbékét. A háborúba belefáradt nép üdvözölte elismerésűl, hogy győzelemmel megszabadította a háborútól.

Wilson elnök a parlamentben tartott beszédét. Beszédében, amelyet a néma figyelem és az üdvívalgás kitörései kísérték, ismét kijelentette, hogy a régi fajta szövetségek ideje lejárt. "Az elnök a balkán államok jövőjéről is nyilatkozott. "A balkán államoknak függetleneknek kell lenniük. Edig a balkán államok külső beavatkozásnak az áldozatai voltak. A jövőben az elnök véleménye szerint az államok maguk szabják meg kormányformájukat.

SVÁJC TILTAKOZIK.

A bolsevikiek nem akarják eleresztetni a svájci megbízottakat.

Bernből jelentik: Svájc hivatalosan és igen erős hangon tiltakozt Ororosországban a szoviet kormány ama eljárása ellen, hogy a svájci legáció tagjait még mindig nem eresztették haza. Svájc kijelentette, hogy minden személyes sérelmért és a további késedelemért a szoviet kormányt tesz felelőssé.

Genfből jelentik: A svájci értesülés szerint a bolsevikiek azért nem akarják hazakeresztetni a svájci legáció tagjait, mert bosszút akarnak Svájcon állani az ottani kormány ama eljárása miatt, amely kiűzte az országból a bolsevikit megbízottakat. A bolsevikiek különben már nem egyszer támadást intéztek Petrogradon a svájci legáció háza ellen.

Ezért a legáció ügyeinek további vezetését a norvég főkonzultus vette át s a bolsevikiek bosszúból, ezt is megostromolták. Egy félhivatalos hír arról is beszélt, hogy a bolsevikiek ez alkalommal 250,000 frankot, ami pénz volt, magukkal vittek.

VÉRENGZÉSEK SZILÉZIÁBAN.

Bazelből jelentik, hogy az utolsó huszonnégy óra alatt Sziléziában ismét erős vérengzések voltak. Különösen felső Sziléziában dühöngtek ismét erősen a kedélyek. Északi Sziléziában, hir szerint a bányászok strájkjának nem lehet gát vetni.

Hír szerint Laponban a katonák több alkalommal tüntettek a strájkolókra és azok közül sokat súlyosan megsebesítettek, többet pedig megöltek.

HARDEN VÁDOLJA NÉMETORSZÁGOT.

Londonból jelentik: A Zunkft december tizenegyedikéi számában Harden Miksa tollából cikk jelent meg, amely nagyon keményen és ősbínte hangon megmondja a cikkírónak a véleményét a háboru előtti és alatti Németországról. Harden szerint Németország csakis úgy számíthat a szövetségesek elnézésére és jóindulatára, ha a jóhiszeműségének számtalan példáját adja és a jóvaló hajlandóságát feltétlenül bebizonyítja.

Harden szerint Németország - sajnos - még mindig nincsen teljesen tisztában a helyzetével és a jövővel, amely rája vár. Németország ezenkívül egyáltalán nincsen tisztában a szövetségeseknek az országról táplált véleményével. A legnagyobbat haj, mondja Harden, hogy Németország nem képes felfogni, mi tepheli a számláját a szövetségesek felfogásában.

Ez a teher: "ötvenegy hónapig tartó kegyetlen uralom Belgiumban, amely uralom alatt az emberiség minden törvényét megsértették, északi Franciaországnak sivatagrá való váltástatása, a légi támadások, amelyek a németek minden nemzetközi törvény ellenére rendeztek. A semleges hajóknak és a kórházhajóknak az elcsúsztatása, titkos megegyezések az irakbeli, robbanószerkeknek, bacillusoknak és gyújtóanyag eszközöknek a semleges országokba való csempészése, és a mindent meggyötört rablások, lopások gyújtogatások."

HOOVER EURÓPA NÉLKÜLÖZŐI ÉRDEKÉBEN.

Páris, jan. 3. Hivatalos jelentés szerint Herbert Hoover amerikai élelmezés főbiztos került az élére annak a bizottságnak, amelynek feladata, hogy az ellenséges területen, az ellenség-től elpusztított területen és a semleges országokban lakó népek élelmezéséről gondoskodják.

Korábbi jelentés szerint Lord Reading, Anglia amerikai nagykövete lett a szövetségesek élelmezésosztályának főbiztosa. A hír nem emlíkszik meg arról, hogy Hoover és Reading működése mennyiben fog haladni egy vonalban.

EGY SENATOR AZ OROSZ ORSZÁGI KATONAI BEAVATKOZÁS ELLEN.

Washington, jan. 3. John McCallister szenátor (republikánus) a legfőbb bizottságban állást foglalt a terve veti orosz országi katonai beavatkozás ellen. Szerinte vétek lenne egyszerű amerikai vért is ontani az oroszországi kérdés megoldására.

POINCARÉ AMERIKAI UTJÁN.

Páris, jan. 3. Charles Gombas francia újságíró a L'Informateur című lapban azt írja, hogy Poincaré elnök augusztusban fogja meglátogatni az Egyesült Államokat.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.

Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(The Ohio Corporation, E. K. Corra, President; Dr. Andrew Cserna Secy-Treas.)

Founded by:
E. T. Kohányi. Alapította: Kohányi Tihamér.

DR. ANDREW CSERNA, Editor.

Közkezelés és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 3328. Cuy: Central 1221.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában: egész évre: \$2.00, fél évre: \$1.00. — Kifizetés: egész évre: \$2.00, fél évre: \$1.00. — Cleveland városában: egész évre: \$2.00, fél évre: \$1.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year \$2.00, half year \$1.00. — Foreign countries one year \$3.00, half year \$1.50. — Cleveland one year \$2.00, half year \$1.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

New Yorki irodánk címe: Room 603, Tribune Bldg. 154 Nassau St., New York.
Cleveland: Joseph Horvath, Manager.

NAGY NÉPVÁNDORLÁST JÓSNÁK A JÖVŐRE.

A HÁBORU KÖVETKEZTÉBEN MILLIÓ ÉS MILLIÓ EMBER AKARJA MEGVÁLTOZTATNI TARTÓZKODÁSI HELYSÉT. — A BEVÁNDORLÁSI BIZTOS VALEMÉNYE. — MIT MONDANAK MÁS SZAKEMBEREK?

A Népvándorlási Világiroda tervezete.

AZ IRODÁNAK AZ LENNE A FELADATA, HOGY A MUNKÁSOK MEGFELELŐ SZÉTOSZTÁST INTÁZZA A VILÁG NEMZETEI KÖZÖTT. — A NÁPMOZGALMAK KÉRDÉSE EGYRE AKTUALISABB LESZ.

Az Egyesült Államok széles látókörű bevándorlási biztosa, Federic C. Howe, úgy vélekedik, hogy a háború után időben nagyarányú népmozgalmak várhatók nemesak ami az amerikai bevándorlást és visszavándorlást illeti, hanem más országok viszonyait illetően is. Legalább négy millió olyan ember van Európában, (nem is beszélve Amerikáról) akit rendes életviszonyaiból kiközösített a háború s az emberek millióinak kalandvágyát, vállalkozási szellemét tette fokozottabbá a sánccsok életmódja, Mr. Howe fel fogása szerint a kivándorlási mozgató erői között igen nagy szerepet játszik a népszellem is, jóllehet a gazdasági viszonyok talán sokkal közvetlenebbül ösztökélik is az embereket arra, hogy tüzhelyüket elhagyják.

„Európában az emberek milliói vágyakoznak arra, hogy ide átjöjjenek. — mondja a bevándorlási biztos. — Ha azoknak a nemzeteknek, amelyek a háborúban résztvettek, csak egy százaléka vágyakozna is arra, hogy kivándoroljon, a szám már abban az esetben is három-négy millióra rughat. A háború Európában igen nagy területeket olyan tökéletesen elpusztított, hogy az emberek nem éreznék erőt magukban annak helyreállítására. Különösen vonatkozik ez a Balkánra, Lengyelországra, Oroszországra nagy területeire. — Belgiumra, Franciaországra egyes vidékeire; ezeknek a vidékeknek népe, talán a franciák és belgák kivételével, nagy tömegekben készül arra, hogy ide átjöjjen s valószínűleg jönni fognak, mint a multban, az olaszok is.

A terhes adók, az éhség, a nyomorúság, a megélhetés lehetetlen volta Európában ezekről a vidékeiről nagyban fokozni fogja a kivándorlást. Ezek az emberek az utóközletet nagyobbára az Egyesült Államokból kapják majd. A multban is az ide vándorlóknak mintegy 70 százaléka innen kapott pénzt, hajójegyet és más segítséget. A viszonyok tehát arra vallanak, hogy igen nagy lenne a bevándorlás az Egyesült Államokba, ha a viszonyok itt normálisak volnának. De nem azok.

Az utóbbi törvénybe iktatott iráspróba sok Közép és Dél-európai bevándorlót kirekeszt, ahol az irástudatlanok a lakosság 50, 60, 70 százaléka teszik. A személyszállító hajók száma is megfogyatkozott s ez az állapot még hosszú ideig fog tartani. A hajókat nagyobbára a megszálló katonaság hazavittélére fogják használni, nemesak a franciák, hanem az angolok is. Aztán meglehet, hogy egyes európai országok a kivándorlást meg is fogják tiltani, akár közvetlen törvényhozási uton, akár azáltal, hogy megnehezítik az utlevélszerzést. Lehet, hogy egyes országokban a munkásállományra való tekintettel nagy lesz a munkabér, ez azonban addig fog tartani, míg azok az országok hitelviszonyait nem rendezik. Még az asszonyoknak s a gyermekeknek is nehéz lesz átjönniük, részben a törvények részben hajójárási miatt.

Az orosz értékek.

AZ OROSZ értékek, bondok, értékpapírok szinte zuhannak le a földre. A hat és fél százalékos arany járadék, a mely júniusban lesz esedékes, ezidőre 51 és fél lett, az az elmult októberben még 78-at ért. Így minden orosz érték papírral. Ez a zuhanás az orosz pénz devalvációnak a jele. A rubel értéke nagyon kicsi. Nincs rá fedezet, nincs szabályozott munka, amely az értékét fentartaná.

Borzalmas szám.

HAJUNK minden szála felborzad egy számtól, amelyet e-papírra vetünk. Az 1918. esztendőben 64 embert lincseltek meg az Egyesült Államokban. A meglincseltek között öt a nő. Ez a tény még borzaltabb teszi a számot. Vad indulatú emberek, szemhunyorító hatóságok közegek szegyeget hoznak mindannyiunkra, akik ebben az országban élünk. De még meddig tehetik? Meddig fogják megtűrni a lincseléseket? Legyen már egyszer vége a legbarbarább itélkezéseknek. Ez ország nem érdemli meg, hogy egyes vidékek és egyes emberek szegénynek hozzák barbárságaikkal.

A munkások világkongresszusa.

PÁRISBAN a különböző országok munkás szövetségeinek küldött kongresszusa gyűlnék össze és a békekonferenciával egyidőben foglalkozni és tanácskozni. A kongresszusnak részletes programja még ismeretlen, célját inkább egyes vezetők nyilatkozataiból ismerjük.

A munkások a rekonstrukció, az újjáépítés munkájából ki akarják venni a részüket, ahogy kivették a háború megrovásából. De még a háborút megkezdta lojalisan minden áldozatot, most meg kell látni, hogy a népek járó jutalmát is megkapják.

Mindenkinek el kell ismernie, hogy a munkások hozta meg a háború ideje alatt a legnagyobb áldozatokat. Lloyd George, az angol miniszterelnök mondotta egyik választási beszédében: „Az emberek a munkásságnak: a munkásokat igazság illeti meg; a munkásokkal igazságtalan kell bántani, meg kell adni megillető részüket az élet igazságtól és gyermekeiknek a gazdaság gyermekeivel egyenlő alkalmat kell biztosítani a boldogulásra.”

A munkások delegátusai, anélkül, hogy figyelmen kívül hagynák az ellenérőket és biztatásnak a fejta megnyilatkozásait, minden országot elvárják, hogy az alkossa meg a munkásság jogainak minden nagy charterjét.

lengyel, szláv s más olyan ember van itt, akiknek országa felszabadítottak között a legelső lesz. Senki sem becsülheti fel, hogy ezek közül mennyi közül állt odaát éjlen, de mielőtt akár milyen törvényt hoznánk is, meg kell várunk ebben a tekintetben is a feleményeket.”

Sulzberger szerint a zsidó bevándorlás valószínűleg csökkenni fog, mivel a zsidók jogokat kaptak azokban az országokban, ahol élnek s nem lesznek többé kitevé mészárszéknek, üldözésnek, megkülönböztetésnek, ami miatt első sorban vándoroltak ki.

A NÉPEK VÁNDORLÁSÁNAK NEMZETKOZI SZABÁLYOZÁSA.

Allen T. Burns, aki a Carnegie Alapítvány amerikanizálást tanulmányozó osztályának igazgatója azzal a javaslattal áll elő, hogy a bevándorlási nemzetközi kellene szabályozni a munkás kereslet kívánalmai szerint. Ugy gondolja, hogy a munkásoknak elosztását a nemzetek között a szerint kellene kezelni, mint ahogy van kezeli ezt a kérdést az egyes államok között manapság az Egyesült Államok Munkásközvetítő Hivatala.

„A bevándorlási szabályozásnak ez az egyetlen emberséges és egészséges alapja. — mondja Burns. Meg kell tudni, hogy milyen munkásra van szükség s honnan lehet azokat beszerezni, nem pedig hamis reményekkel ígérgetésé hozni ide a munkásokat. A Munkaközvetítő Hivatal még mindig csak kísérletez. Folytassuk ezt tovább s tanuljuk meg, miképpen kell a munkáskérdést kezelni idehaza s azután alkalmazni ezt a módszert nemzetközi vonatkozásban.

A nemzetek ligájával kapcsolatban minden országra ki lehetne ezt terjesztetni s a bevándorlást s a kivándorlást a munkás kereslet s a fölösleg szerint lehetne szabályozni. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a kérdés mindenekelőtt egy kell tanulmányozni, hogy az ilyen nemzetközi iródat meg, miképpen teremtsék meg, hanem a tapasztalatok. Mindenhol, ahol az végbevitel, a konzultációk révén kell a megfelelő adatokat beszerezni.”

A MUNKÁSHIÁNY ÉS A BEVÁNDORLÁS.

Cyrus L. Sulzberger, aki a bevándorlási kérdésnek egyik legtapasztaltabb ismerője, úgy vélekedik „hogy ha a háború után nagyobb arányú munkanélküliség talán bekövetkezik, így a bevándorlás elő ideiglenesen valami gátat kellene emelni.” Tökéletesen ésszerűnek tartja azonban az olyan tervet, mint amilyen nem régen is felmerült, amelyik a bevándorlást öt esztendőre tökéletesen meg akarja tiltani.

„Ha az újbraberevándorlások ideje ilyen sokáig tartana, — akkor Isten mentsem meg minket! — mondja. Mindamellott, ha az derülne ki, hogy nem valójában képesek gondoskodni a visszatért katonákról és az elbocsátott miniciogéri munkásokról, oktanak lenne bonyodalmassabb tenni a helyzetet azáltal, hogy még több munkást bocsátunk be s rendkívül intézkedésekhez kellene nyúlnunk.

En azonban nagyon kétfelm, hogy a munkáért ilyen versengés lenne. Az európai munkások elegendő munkát fognak otthon is találni az újjászervezés, az újjáépítés ideje alatt. Sok ország törvényt is fog hozni a kivándorlás ellen, hogy az embereit otthon tarthassa. Várjuk meg, hogy hogy milyen arányú lesz a munkásbevándorlás s meglehet, hogy a szükséges korlátozó intézkedéseket akör is. Nem szükséges, hogy ország politikáját megváltoztassuk, mielőtt látjuk, hogy van-e arra elegendő ok vagy sem.

KAMATOT BANKKÖNYVET

Ha az a helyre megilletés — költségmentesen — hajtják ki a pénzt vagy hitel-díjat, vagy bankban helyezik el a pénzt, — értékpapírokat, befektetéseket megvásárlás céljából.

Allen T. Burns, aki a Carnegie Alapítvány amerikanizálást tanulmányozó osztályának igazgatója azzal a javaslattal áll elő, hogy a bevándorlási nemzetközi kellene szabályozni a munkás kereslet kívánalmai szerint. Ugy gondolja, hogy a munkásoknak elosztását a nemzetek között a szerint kellene kezelni, mint ahogy van kezeli ezt a kérdést az egyes államok között manapság az Egyesült Államok Munkásközvetítő Hivatala.

A NÉPEK VÁNDORLÁSÁNAK NEMZETKOZI SZABÁLYOZÁSA.

Allen T. Burns, aki a Carnegie Alapítvány amerikanizálást tanulmányozó osztályának igazgatója azzal a javaslattal áll elő, hogy a bevándorlási nemzetközi kellene szabályozni a munkás kereslet kívánalmai szerint. Ugy gondolja, hogy a munkásoknak elosztását a nemzetek között a szerint kellene kezelni, mint ahogy van kezeli ezt a kérdést az egyes államok között manapság az Egyesült Államok Munkásközvetítő Hivatala.

„A bevándorlási szabályozásnak ez az egyetlen emberséges és egészséges alapja. — mondja Burns. Meg kell tudni, hogy milyen munkásra van szükség s honnan lehet azokat beszerezni, nem pedig hamis reményekkel ígérgetésé hozni ide a munkásokat. A Munkaközvetítő Hivatal még mindig csak kísérletez. Folytassuk ezt tovább s tanuljuk meg, miképpen kell a munkáskérdést kezelni idehaza s azután alkalmazni ezt a módszert nemzetközi vonatkozásban.

A nemzetek ligájával kapcsolatban minden országra ki lehetne ezt terjesztetni s a bevándorlást s a kivándorlást a munkás kereslet s a fölösleg szerint lehetne szabályozni. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a kérdés mindenekelőtt egy kell tanulmányozni, hogy az ilyen nemzetközi iródat meg, miképpen teremtsék meg, hanem a tapasztalatok. Mindenhol, ahol az végbevitel, a konzultációk révén kell a megfelelő adatokat beszerezni.”

A MUNKÁSHIÁNY ÉS A BEVÁNDORLÁS.

Cyrus L. Sulzberger, aki a bevándorlási kérdésnek egyik legtapasztaltabb ismerője, úgy vélekedik „hogy ha a háború után nagyobb arányú munkanélküliség talán bekövetkezik, így a bevándorlás elő ideiglenesen valami gátat kellene emelni.” Tökéletesen ésszerűnek tartja azonban az olyan tervet, mint amilyen nem régen is felmerült, amelyik a bevándorlást öt esztendőre tökéletesen meg akarja tiltani.

„Ha az újbraberevándorlások ideje ilyen sokáig tartana, — akkor Isten mentsem meg minket! — mondja. Mindamellott, ha az derülne ki, hogy nem valójában képesek gondoskodni a visszatért katonákról és az elbocsátott miniciogéri munkásokról, oktanak lenne bonyodalmassabb tenni a helyzetet azáltal, hogy még több munkást bocsátunk be s rendkívül intézkedésekhez kellene nyúlnunk.

En azonban nagyon kétfelm, hogy a munkáért ilyen versengés lenne. Az európai munkások elegendő munkát fognak otthon is találni az újjászervezés, az újjáépítés ideje alatt. Sok ország törvényt is fog hozni a kivándorlás ellen, hogy az embereit otthon tarthassa. Várjuk meg, hogy hogy milyen arányú lesz a munkásbevándorlás s meglehet, hogy a szükséges korlátozó intézkedéseket akör is. Nem szükséges, hogy ország politikáját megváltoztassuk, mielőtt látjuk, hogy van-e arra elegendő ok vagy sem.

KAMATOT BANKKÖNYVET

Ha az a helyre megilletés — költségmentesen — hajtják ki a pénzt vagy hitel-díjat, vagy bankban helyezik el a pénzt, — értékpapírokat, befektetéseket megvásárlás céljából.

Ujévi Emlékeztető

A MIDÓN az új esztendő a béke és jólét iránti bizalommal és reménységgel üdvözöljük tartuk szem előtt azokat az értékes tapasztalatokat, a mikre a mult esztendő tanított meg bennünket. Tartuk fen a háború alatti hazafiságot egész valóságában. A takarékoság bekében és háboruban egyaránt lényeges alkotó eleme a jó polgári mivoltunknak. Az az ember, aki állandóan megtakarítja jövedelmének egy részét, mindig javára van a városnak és a nemzetnek.

Incorporated 1849
Society for Savings
in the City of Cleveland
PUBLIC SQUARE

Biztonságban van a PÉNZE,
ha nálunk helyez el kamatozó betétét.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

1597 SECOND AVE., NEW YORK.

Tudja meg ön is, UROSOL

100.000 hálalevél

FÜGYŐGYSZERTÁR
8902 Buckeye Road, Cleveland, O.

IDEGES ÉS BETEG FÉRFIAK ÉS NŐK

Dr. Russell

176 EAST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.

Berlin, jan. 3. — Leghatározottabban a lengyel iródmunkásokban a kormányt, amiért a kelli előkészítve invázió a. A sajtóval a kormány (tag) nyugtatózik, hogy a kormány kötelezők lineit am Mit előtt a következők között:

— A lengyel kelli intézkedése előtt meg lehálózni. Most a határról s m a helyzet remény Németségstől elfoglalt terület sem szer hógyna megfelelő seregbe, amely felvehetné a hátlunk-e.

— A Zeitung an gyilatkozattal megjegyzi, hogy csakugyan a k a helyz azert a hely annyira remény Ernst. A lap sz kizsorítására. N mindig elegend kezik. A kormány apatiának vezett lap ugy niti azt, hogy a zetéség kiürített megkönymitte előrehaladását a lejtvi veszed szágban is.

A műnchener rint új napja yargások voltak foston. A zav rai kilencen me vargók a rend bombákat hasz helyeztek el a k ség központi ép bamba nem rob pok közlése sze nagyszámú feyrt díval rendelke

A szövetségek lengye

Washington, s sűt Államok s sek nem hajlan verrel sem pod segíteni a lengy ország ellen ir ban. A külf Danzigból, Ber szertett értesíté gyek mind folytatják a há szlyt ellen s a talos körökben

‘Gyógyítsa ahogy én gy

Egy öreg-angerr meggyógyította miald az orvosták: Operálni ellen esetbe

Orvosságát és veséjét írt

Collings kapitány kútt atazott beteges kettő sereget kapott rövid idő alatt gyógy rathatóra. Hol ez a gyógyírt orvoshoz járt mondhatni, hogy az aton a ponton állott, és a veséjét operál ták. A beteg meggyógyult, meggyógyította

Collings kapitány kútt atazott beteges kettő sereget kapott rövid idő alatt gyógy rathatóra. Hol ez a gyógyírt orvoshoz járt mondhatni, hogy az aton a ponton állott, és a veséjét operál ták. A beteg meggyógyult, meggyógyította

Collings kapitány kútt atazott beteges kettő sereget kapott rövid idő alatt gyógy rathatóra. Hol ez a gyógyírt orvoshoz járt mondhatni, hogy az aton a ponton állott, és a veséjét operál ták. A beteg meggyógyult, meggyógyította

Collings kapitány kútt atazott beteges kettő sereget kapott rövid idő alatt gyógy rathatóra. Hol ez a gyógyírt orvoshoz járt mondhatni, hogy az aton a ponton állott, és a veséjét operál ták. A beteg meggyógyult, meggyógyította

CLEVELANDI HIREK

DEMCSÁK ISTVÁN ÚJ MUNKAKÖRÉBEN.

A volt whisky- király Weizer Jánosnak lett társa az ingatlan adás-vételi üzletben.

A világháború folyamán a nemzetek rokonszenve kísérték azokat a királyokat, akik a saját jószántukból tették le a koronát, hogy az új idők szellemének ne álljanak útjában. Demcsák István, a Buckeye roadi whisky- király is várta, hogy az új szellem a próbitériai diadalmassá bevonulását, eladta jó fogalmát a szalonját, kitűnő ital- készletét a letéve whisky- királyi koronáját, visszavonult zajtalan, esendőben élni le hátralevő napjait. A clevelandi, főképp az east sidei magyarság rokonszenve szeretete kísérte magányára, hogy a pihenést hámarosan újra meg s jöjjön vissza körébe (tovább küzdési, folytatni) a más munkakörében is — eredet magyes munkásságát.

itt nevelkedett ugyanis fel s itt küzdötte fel magát a legtekin- télyesebb üzletemberek közé az east sidei magyarok közt. A volt whisky- király január 1. óta társa a real estate üzlet- letben Weizer Jánosnak, aki már huszonnyolc év óta dolgozik ezen a téren nemcsak az east sidei magyarság, de Cleveland egész lakossága körében s elis- mertem egyike a legkiválóbb real estate men-eknek s az ingat- lan adás-vétel terén szaktekin- tely.

A közönség teljesült. Demcsák István rövid pihenés után meg- állapította, hogy ő még nem nyugalmába való ember. El is határozta, hogy dolgozni fog tovább s új pályára a real estate man pályáját választotta, ahol igazán szükség van olyan tisztakezű, becsületes emberre, mint amilyenek Demcsák Ist- ván ismeri mindenki gyermek- kora óta, főképp az East Sideon.

Weizer János régi, jóhírnevű irodájában, amely a 8935 Bu- ckeye roadon van, az adás-vételi irások a legnagyobb gondtal és szakértelemmel készülnek, már ezért is bizalommal keresheti fel ebben az irodában mindenki Demcsák Istvánt.

NÉHÁNY BOND

vagy \$250.00 készpénz elég egy jó hét szóbasz ház megvételéhez. Villany világítás, autósín, két családnak is használható. Közel van a Fulton roadi és Lorain avenei villanyosokhoz. Más há- zat is élvezünk cserébe.

MAKRANCZY BROS 2815 LORAIN AVE.

LEGSZEBB AJÁNDÉK AZ ÉKSZER! Gyönyörű arany és ezüst ajándéktárgyak, gyémánt gyűrűk, órák és éks- zerek legnagyobb választékban, az árak lényegesen 14 karátos arany karika gyűrűk. — Mindegyik tárgy jó és való- diaságáért cégünk jó hírneve garancia. Két üzlet áll- as igen tisztelt vevőink rendelkezésére. FODOR-FREEMAN TESTVÉREK 2701 ES 3401 LORAIN AVENUE, CLEVELAND, OHIO. Telefon: Central 4789-1.

AZ ASSZONY VERVE JÓ A PARASZTKISASSZONY

Három felvonásos szindarab elő- adása érkezett. Most vasárnap, január hó 5-én lesz előadva a West Sidei Turn Hallban, a West Sidei Református Egyház javára. III fogunk találkozni Cleveland legjobb és legkedveltebb műkedvel- őivel, köztük Sarkady Bülendnek, akinek nevéhez már igen sok szin- pad sikert fűzünk és az öreg Sark- ady, a régi veterán, aki nem- csak józoni komikusként tartja a de- rültségben a nézőteret, de a ren- dezés nehézü munkájáért is ő a fe- loldó. — De mint a muliban, ugy- ismét is kiállt ő a rátra, mert a da- rából úgy előlépett, hogy a leg- kritikusabb színházlátogató nyel- t is ki fogja elejteni. Ami pen- die a darab zenei részét illeti, ez- zen Klímó Elemér éneklésár szor- koskodik a legnagyobb odaadással. Jegyek kaphatók Sarkady Béla üzletében és este a pénztárnál. 3 V

DR. MAJORS JÁNOS magyar fogorvos 6520 Buckeye Road, Cleveland, O. Rendel: délután 2-től este 8-ig. Vasárnap délután 2—5-ig.

Drága időben takarékoskodni kell mindenben \$5.00 \$10.00-ig

TELI KABÁTOT VAGY RUHÁT, a legdivatosebb és legjobb stílusú teli kabátokat és ruhákat, finom gyapjuszövetekből saját üzletünkben mérték után készí- tük. Ez az alkalom csak rövid ideig tart.

DOMONKOS JÓZSEF 9003 BUCKEY ROAD CLEVELAND, O. az ujjonnan épülő katolikus templommal szemben.

TATÁRJÁRÁS

AZ AMERIKAI MAGYAR SZIN- TARSULAT legközelebbi előadása A TATÁRJÁRÁS közkívánatra lesz előadva JANUÁR HÓ 12-ÉN, VASÁRNAP, DÉLUTÁN 2.30-kor

A COLONIAL SZINHÁZBAN

A TATÁRJÁRÁS Kálmán Imre legszebb zenéjű 3 fel- vonásos operettje, mely a világ összes szinpadjain óriási sikert aratott.

A TATÁRJÁRÁSBAN Thury Ilona, mint Magyarorsy hu- szár önkéntes új meglepetést tart a közönség részére.

A TATÁRJÁRÁSHOZ a kosztümök a New York-i New Amsterdam színházról lettek ki- bérelve.

A TATÁRJÁRÁSHOZ siessen megváltani jegyét, mert azok rohamosan fogytak. Jegyek előre megrendelhetők KOVESSY MIHÁLY üzletvezetőnél 2562 E. 61 Street, Telephone Princeton 2328-1.

A Társulat vidéki előadásai: AKRON: Január 12-én vasár- nap este 8 órakor a Music Hall- ban a Tatárjárás. LORAIN: Január 13-án, hétfőn este a Broadway színházban, a Tatárjárás. TOLEDO: Január 14-én, kedden este a Strick Hallban, a Tatár járás. DETROIT: Január 15-én szerdán este a Reninsular Hallban a Ta- tárjárás. DETROIT: Január 16-án, csütör- tökön este a Delray színházban az Údvöske.

Cleveland város magyar szavazóihoz! Január 6-án kériük önt, hogy szavazzon a Union De- pot (központi vasútállomás) kérdésében. A YES szavazat annyit jelent, hogy ön néhány em- bernek ad nyilvános igazat néhány millió dollár ha- szon keresésére. Szavazzon NO-val és védje meg a városnak és saját családjának érdekét a jövőt illetően. Fogadja ez őszinte tanácsot olyan emberektől, mint az alantiek: THE CITIZENS COMMITTEE: Max Hayes, Judge Carl D. Friebolin, Judge Samuel Kramer, Judge Robert Morgan, Peter Witt, Abraham Garfield, Morris A. Black, A. E. Bernstein, Wm. A. Stinchcomb, Harry Weeks, Robt. J. Buckley, Rabbi Silver. SZAVAZZON OKVETLEN "NO"-VAL

MINDENHOVA JAR A SZABADSÁG. A clevelandi magyarságnak az része, amely a Woodland avenue és E. 55th Str. körül lakik, szintén rendezés kaphat- ja a Szabadságot E. M. Gut- man üzletében, a 2573 E. 55-ik utcában (Halthorn Bldg.) Ha azt akarja, hogy a lakó- sára vigyék naponta a lapot, hívja fel az üzlet telefonosá- má: Central 1010-K. 305-10 Tel. C. 2658-R. Lakás Lorain 321-W. Az íroda alakított 1901. évben. PAPP MIKLÓS ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSGOS 2147 LORAIN AVENUE. Lakás: 1902 East 99-ik utca. Lakó- telefon: Cuyahoga Princeton 2112-9. Bell Main 379. VASÁRNAP DÉLUTÁN ÉS 11 ÓRÁIG AZ ÍRODAKOR: Lakás: 1902 East 99-ik utca. Lakó- telefon: Cuyahoga Princeton 2112-9. Bell Main 379. EMMA E. GROSS legjelebb magyar amerikai női ügyvéd és jogtanácsos. 902 ENGINEERS BUILDG. CLEVELAND, O. Telephone: Main 2963 Central 1630.

magyar gőz és villany fürdő 1000-ig

MAKINÉP 5442 J Princeton 2067 L. MACHINE SHOP CO. 83rd St., Cleveland, O.

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen ha- jukban a leg- megbízhatóbb gyógyszereket szerezhetik be a KEPEK GYÓGYSZERTÁRBAN 3917 W. 25th St., Cleveland, O.

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

ALBERT 1000-ig

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

SZOMORU VEGU TREFA.

Véletlenülből agyonlöttek egy heilwoodi magyart.

Heilwood, Pa. — Tragikus eset történt a Pittsburgh közelében fekvő Heilwood bányatelepen. Egy életerős magyar ember megdöbbenő haláláról szól a hír, akit egyik burdostársára lőtt agyon. A halál oka még nem ismert, de a bányászok szerint az ember megdöbbenéséből fakadt a halál. A bányászok szerint az ember megdöbbenéséből fakadt a halál. A bányászok szerint az ember megdöbbenéséből fakadt a halál.

Múlt hó 22-én, vasárnap délután történt az eset. Kozma János azt mondta a burdostársának, hogy Pittsburghba akar menni Bartfi András nevű rokonát meglátogatni. Arra kérte az asszonyt, hogy adjon neki tiszta inget és tiszta ruhát, mert pár napig Pittsburghban fog tartózkodni. Az asszony eleget is tett a kéresemre és Kozma öltözködni kezdett. Felvette magára a tiszta inget és azután kivette a revolvert a kufferjából és tisztogatni kezdte. A szobában két burdostárs volt, akik szintén nézegették a revolvert és annak ravaszját többször elcsattantatták. A revolver kitűnően működött.

A két burdos közben tréfálódni, kötekedni kezdett Kozmával. Avval ugratták, hogy félsz, ijedsz természetű, mert arra a kis utra is revolvert visel magával. Kozma mosolyogva hallgatta a dolgot, de hogy a fegyver tisztításának munkájában ne zavarják a társai, azt mondotta nekik: — Már pedig hiába tréfálódjatok. A revolvert magammal viszem. Hárem há olyan okos emberek vagytok, számítottátok ki, hogy mennyibe kerül száz tyúk és száz kakas, ha

ba fektették kimosták a sebet és valakit elküldtek orvosra. Kozma viaszára arca fehéredt az agyon, ágya mellett pedig burdostársai zokogtak. Kozma délután 5 órakor sebesült meg és este fél 10-kor ki-szenvedett.

Temetése karácsony előtt való napon ment végbe. Kozmának Heilwoodon nincs senkije csak néhány rokona van Pittsburghban. Nem is borult senki a koporsójára. Koporsóját megilletődötten állta körül Heilwood magyarsága.

Kozma burdostársát letartóztatták. Testben, lélekben meg van törve. Büntetés, legalább is súlyos természetű büntetés nem vár rá, mert hiszen nem szándékosan ölt meg. Esze ágában sem volt, hogy Kozma a revolvert megtöltötte, hiszen rövid idővel azelőtt együtt esattogatták annak a ravaszját és nem történt semmi baj.

A legújabb végzetes eset azonban szolgáljon intő példának mindenkinél. Fegyvert ne fogjunk embertársunkra, még ha biztosak vagyunk is abban, hogy az nincs megtöltve. Mert szomorú tragédiák származhatnak az ilyen könnyelmű tettekből, a mint azt Kozma János esete is bizonyítja.

JÓTAKONYOLU TEA-ESTÁLY.

Pittsburgh, Pa. — A Szent Anna római katolikus magyar hitközség tagjai az épülő templom javára január 1-én 15-én nagyszabású tea-estélyt rendeztek a Barkers Hallban. Amint előre is látható nagy az érdeklődés az estély iránt s a rendezés minden elkövet, hogy az jól sikerüljön. Híszsük, hogy minden római katolikus magyar ott lesz, hogy az épülő templom költségeihez ilymódon is hozzájáruljon.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS.

Dr. Löwinger Erad magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1358 GRAND AVE. Chicago, Ill. — Rendel: d. a. 10-12. t. i. g. D. a. 9-10. t. i. g. Vár: nap d. e. 10-12. t. i. g. Telefon: Esely 2304.

AKRONI HIREK.

Köeli: Gerlita Sándor, íróadv. 689 So. Main St., Akron, O.

VENDELŐLŐTŐ HAZASPAR.

Akron, O. — Akron magyarsága körében vezetést szerepeltetett az általános érdekeknek és közkezdveltségnek örvendő Ziegler István honfitársunk és neje december 31-én, Szilveszter-éj-jelen vendégzeretők házukban fényes vacsorát rendeztek, a melyre Ész Péter és neje, Szakall György és neje, Pamer Adam és neje, Hartz Károly és családja, Reinhardt H. és neje és Gerlita Sándor voltak hivatalosak.

Az első pohárköszöntőt Gerlita Sándor, lapunk akroni irodájának vezetője tartotta, boldog újévet kívánván a vendégzeretők családjának és hozzátartozóinak.

A társaság a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

AZ INFLUENZA MEG EGYRE PUSZTIT.

Simon Györgyné temetése. — December 23-án a veszprémei Lajoskomáromi községből származó Simon Györgyné, született Hutwagner Terézia hunyta le spanyol influenza következtében örök álmora szeméit. Halálával mélyszégyaszt hozott szerető férjére s egyetlen árva leánykájára. Az elhunytban Hutwagner István szalonnai honfitársunk az édes nővérét siratja; szintén osztózik azonban a család nagy fájdalommal. Halálával mélyszégyaszt hozott szerető férjére s egyetlen árva leánykájára. Az elhunytban Hutwagner István szalonnai honfitársunk az édes nővérét siratja; szintén osztózik azonban a család nagy fájdalommal. Halálával mélyszégyaszt hozott szerető férjére s egyetlen árva leánykájára. Az elhunytban Hutwagner István szalonnai honfitársunk az édes nővérét siratja; szintén osztózik azonban a család nagy fájdalommal.

SKILVESZTERI BÁL.

Akron, O. — A Szent József Egyház december 31-én tartotta a Ziegler Hallban nagyszabású szilveszteri bálját, amely nagy érdeklődéssel, mint mindig, kiváló sikerrel telt. Az egyház agilis tisztviselői minden lehetőséget kihasználva a bál teljes sikerében érdekben.

Kiadó lakások. — 2 szoba, gázzal, pince, vízvezeték, toalet, havi \$10.00. — Továbbá két szoba \$9.50. — 4 szoba, gázzal \$11. Tudakozódhat a címen: 396 Washington Str., közel az East Exchange Streethez, Akron, O. 3-8

GÖNDÖR BORISKA 13 HÓNAPOS

Igy néz ki egy 13 hónapos gyerek, kinek anyja kellő gondjával ROMKO gyermekneveléssel szerrel neveli gyermekét. Ha GYERMEKE SIR ES NEM ALSZIK, ha fáig a hasa vagy köhög, bántja, ne várjon, míg késő lesz. Ne hagyja a kis ártatlan sírni és szenvedni. Az egyedüli biztos hatású szer a ROMKO. Próbálja meg az ottani patikában vagy szótárban vegyen 35 centért egy üveg ROMKO-t és adjon be gyermekének belőle úgy, ahogy magyarul elő van írva az üvegben. Ha tanácsunkat megfogadja, gyermeke visszanyeri nyugalomát. Ha az eredeti ROMKO ott nem kapható, ne hagyja magát félrevezetni és ne fogadjon el egyéb, hanem rendelje meg egyenesen a feltalálótól. Ha 3 üveget akar, küldjön be egy papírdollárt, ha 1 üveget rendel, küldjön be 35 cent érábellyel erre a címre: ROYAL MFG. CO., Duquesne, Pa.

INGYEN kap egy **SMITH STILLINGIA** próbadozob **TABLETTAKAT** ha a szállítára 2 centpostabélyegben beküld.

Smith Stillingia Tabletták

A világ legjobb gyomor és vertisztító tablettái, amelyek kifizik a testben lerakodott mérgező anyagokat és ezáltal a gyomor, máj és vesze rendszer működését biztosítják, és a bőr tisztátalan kiütéseit megszüntetik.

A REUMA MEGÖLŐJE

Dobozza 50 cent, postán 55 cent, melyet bármelyben is beküldhet. Egredül kap ható a

Megváltó Gyógyszertárban

133 EAST SOUTH STREET, AKRON, O.

EGYHÁZI HIREK.

REFORMATUS EGYHÁZ KÖZSÉGE.

Sikerült mulatság. — Karácsony másodnapján a reformatus egyház ifjúsága mulatságot rendezett a Marquette Hallban. Régen nem gyűlt össze ilyen nagy számú közönség egy-egy mulatságra. Így bizonyára az anyagi jövedelem is szép lesz.

Az ifjúság most már a színelőadásra készül, amely január 27-én a Moose Templeben lesz megtartva. Ne tessék elfeledni, hogy ez a színelőadás jótékony célú szolgál s így illő dolog pártolni!

CSALÁDI KÖR.

KERESZTELÉSEK.

Connellsville, Pa. — A karácsony folyamán két kis gyermeket kereszteltek a konzervatív magyar templomban. A szabolcsmezei, "templomi" Berencsi Imre és mándoki Pápai Margit fiát Lajos, Bálint nevű. Keresztelői lettek Bozendorfi Bálint és neje, szül. Dieben Borbála.

2. Az abajmegyei, alsóvádaszi Kovács Antal és zempléni

TANÁCSÉRT, ORVOSÁGÉRT

soha máshova ne forduljon, mint Amerika legképzettebb patikusához.

Dr. Varga János

aranyéremes gyógyszerész, 1299-2nd Ave., (Cor. 68 St.) NEW YORK.

MEGHÍVÓ

A McKeesporti Szűz Mária V. A. R. K. 1. Magyar Betegsegélyző Egylet

Fényes Bált

rendez 1919. Január 11-én, Szombaton, az Elks Hallban (Szarvas Hall) kezdete este 6 órakor, vége reggel.

A zenét a Duquesnei 24 tagból álló magyar részleg fogja szolgáltatni.

Belpéti díj férfiaknak 50 cent, nőknek 25 cent

Ez a bál a McKeesporti Szűz Mária Egyletnek 20 éves jubileumi bálja lesz, minthogy az egylet a legregyebb egylet "Pennsylvania államban, így a vezetőség különös gondot fordít arra, hogy mennél jobb és sikeresebb legyen. — Ne mulassza el tehát senki sem ezen bálon megjelenni, mert még ilyen bál McKeesporton nem volt soha.

Az egylet megbízásából:

KEMÉNY JÁNOS, bizottság.

LÁZAR GYULA, egyleti elnök.

Garanszeghi Gheazy Zsigmond volt az az ember, a ki arról volt nevezetes, hogy senkitől sem félt a világon. Minden forradalomban, összezúzóban, a mi csak Bethlen Gábor óta lefolyt Magyarországon, ott kellett neki lennie.

A Zrínyi-Nádasdy-összeesküvés leveretése után egy odvas fából nézte, mikor a vezértársát, Kőröskényi Gáspárt Kobb Farkas, császári vezér, huszad magával karóba huzatták; 6 lett volna a huszonegyedik, ha rávalóknak.

Azt mondta rá: "csigavér!" A mint kimene-külhetett az egyik veszedelemből, sietett a másikba, fel az öreg Tököllyhöz. Arva várába, annak az egész ostromát végig kiállta s mikor már elfoglalták a várat, ő volt az, a ki a fiatal Tökölly Imrét földalatti pincéből kimentte, kereszttel megcsókolták s azután az embermenjártá hegyzakadékon át az üldözők seregét közli kimenekíté.

Akkor az erdélyi összeesküvés közé állt, az ak-nak az izenetét hordta a portyhöz, folyvást két pallos között vágogatva, hogy melyiknek jobb az éle, a török szultáné-e vagy Apafi Mihályé. Épen

Igy állt a székelyekkel története a neptömeg között a kassai pácson. Máskor legálabb a lelke tudott repülni és létni, most az is beina volt és vak. Mikor ezt a csupa emberfejből álló tengert látta, hallotta, érezte maga körül, azt képzelte, hogy neki ebbe a tengerbe bele kell fulladnia.

S hol emek a tengernék a partjai? A milyen széles az ország, olyan széles ez a néptenger; s annak minden hullámá ellenesége a benne kétségbeesetten uszognak.

Mit küzdött mit áldozott azért, hogy a célhoz jussjon... Hívési hívését, családi boldogságot, az otthon édes nyugalmát mind kockáztatta. A székelyek a mit nyert helyébe, tiltott boldogságot, hangulka szel, azt is ritána doha... okos emberkekből önjöngő boldonságok csinált... egy ártatlan lánykét, ki hozzá gyermekül ragaszkodott, megátkoztatott a saját apjával s az örökből maga is kivette a részét, beleavatkozott az örökös hátrába s bálványokat segített ledöntögetni... s szerzett magának utólagra olyan nagy hírt, nevet, hogy minden ártó becsapnik elítélte s a pácson utján mintogának rá s még a világ-förtentében is ott fog az maradni, a hol legelőször látták.

Eg mind ezt miért? Mit nyert vele? Egy kártya vanak, a mire rákeltt egy fél tórsz, nyár ényádján hát ezért kellett annak az édes csevegő egyet-kerekeszűnél nélkülözni annak az édes csevegő egyet-mekajának mindennapi csókját?

Csevegő egyet-kerekeszű tenger. Közöpséjén tan meg egy kis sziget, — a mit az a gyermek jótársával körülfirkat; itt egy pallos, ott egy zsel-szerével körülfirkat; itt egy pallos, ott egy fakard, ott körte, meg egy dohódo nyul, aztán egy fakard, egy táborokkalap cifra papírosból, a varrásokot egész zodiacaussá.

Az anyags hirtől nem hoztak el a játékszereket köze, hanem hoznak helyéte egy összetört, kité-

csart, minden hitétől és minden reményétől meg-fszított nyughatatlan szívet.

Krponyanc még aznap elutazott Kassáról, a nélkül, hogy az egész városban egy uri emberrel is szóba állott volna.

Mikor kihajtatott a kapun, még egyszer találkozt a kőkori imádójával. Oda volt neki a feje tüz-ve egy hosszú pozsmára. Erős szél fujt, a fej koszu-getsve bókolt, agyvio szép asszony!

— 166 —

— 167 —

— 168 —

— 169 —

— 170 —

— 171 —

— 172 —

— 173 —

hadságl hazai" a dobok repedéseg revesztek, elnyomnak férfihangot, asszonyisikoltózást, el a székelyek kitért kitért, a lutheránus diákok éneklék a gyászdalt a halálra-menőnek.

"Nostreast végeznek ki!" jegyzi meg Julianna magában.

Az a névtelen iszonyat, mel yegész testét rész-ketésben tartá, ugy készté, ugy kényeszeríté, hogy vessze magát hátra hintaja belscjébe, huzza be a bőr függönyökét, rántsa a fejére a palástját, hogy ne lásson és ne halljan többet semmit! — De a kíváncsúság erősebb volt a rettegésnél. Addig csak takarva tudta tartani a szeméit, a gyászének hangzóit; hanem a mint annak vége szakadt s a népszégyérből kivethette, hogy a nap hőse ott áll már a halál trónusán, erőt vett rajta az óstón s egy pillanatra oda tekintett a vesztőhelyre.

Felsikoltott. Az a férfi, a ki ott a vesztőhelyen áll, Czelder Orbán.

Olyan szép most az alakja! Nincs asszony, aki most bele ne szeressen ebben a pillanathban! Olyan déleég, mellősságtól, az arca ragyogni látszik.

A nép szag, az ablakokból sírás hangzik; e nagy zajban kihalnak, mit sikoltoz ez az ideges asszony-személy, a ki a főmeg álló fúraközbe a két hík a oda kiabál a zerkeleyen álló fúraközbe s a két kezében egy szétterjesztett írást lobogtat feljűk.

"Kegyelmes ur! Te Pálffy bán! Itt van, a szathmári békeszerződés! Te irtad alá, Amnestiát adtál mindenkinél! Megesküdtek rád El és István, a ki meg-hallotta! Kegyelmelet! Igazságot! Emberek! Nagy Urak! Erős István! Ne hagyjátok a vétét ontanni! Hát pines István! Nem hall, ég, föld, senki!"

Dehogy hallgatnak rá! Huszón ilyen kiabálást más asszonyok is szottak produkálni, az az ő virtusuk.

Most az elítélt a magas emelvényről a néphez kezd szólni. Csak egy pár szavát hallani: "sz-

— 174 —

— 175 —

— 176 —

— 177 —

— 178 —

— 179 —

— 180 —

— 181 —

— 182 —

— 183 —

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A Budapesti...

KATONAIK... KÜLÖNBÖZŐ... ROL...

A hadgyimn... otállya jelen... hab levő csap... honvéd lovas... tettei a szath... gyalogmenetben...

Ebben a hadgy... budapesti l... továbbá a 6... huszárrezde... téről a 37... osztály egyik... 18-éveskedgy... megérkezett... ronba, de a had... 23-án, érke... ahogyan vasu... tovább száll... volt közös... magyar ezred... gati frontól... kereszttel... Brucksaal, H... stadt. "Weid... Greisheimba... ember 1-én fo... színi". A ma... niszterium fel... ügyminiszter... 16 magyar es... vendégzeretők... kat sietségé... ról a 11. hon... tály és a 41... osztály elszá... vasuton folya... mendig gyalg... 709 honvédhad... sa Nagykanizs... dott, ahova sz... kezett meg a ha...

GARAZDALKODÓK.

ROK

Naponkint elő... családoknál... ták ki maruka... és raboltak. Kül... nai rendőrség... amelyek a pály... nultak ki, hogy... remsenek s a... megakadályoz... a tolvajok és m... rendőrség a ren... san dolgozik, am... kerül, elemelik... altisztek száma... főhadnagyi és... előt varnak fel... térségi őrméne... tiszt egyenruh... kodnak. Az meg... eset, hogy az al... lennek a leszerel... elött és bejegye... lentik, hogy a... delésük mind... és irástukat elr... a címen fizetése... lesi díjakat veszt... tonai rendőrség... földön elfogott... egyenruhát visel... aki bevalloita, ho... lönbözö helyen... mindenütt okmá... szereléséről.

KIKRE VONATKOZÓ HÍVÁSI PAR.

A leszerelés tá... dott rendelkezé... hivási parancsh... delkezesek csak... ber 30-án tényleg... ban állott, illeté... szolgálatból id... zott, de az állom... nem bocsátott 18... letési évfolyam... hadkötelesek viss... letve behívásra... ezrel szemben ma... ban lehetnek az... tyamokhoz tartoz... nek, akik valam... tényleges viszony... tek és ezideig o...

DR. LOR

Pittsburghban fert... az egyedüli s... 644 Penn Ave., Pitts... Rendelő... Hétfőn, szerdán, pé... ked, 9 óráig, este... Kedden, este 10 órá... balon Reggel 9 ó... óráig.

Vasárnap és ünne... reggel 10 óráig d... 24 EV OTÁR FOLY... GYAKORLÁ

KIS HIRDETÉSEK ARSZABASA.

REGISZTRÁLT MUNKÁT NYER... MUNKÁT NYER... LEANYOKAT KERESÜNK... THE CITY ICE DELIVERY CO.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Előreszámított jó fizetés... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

9 évi amerikai gyakorlat... Keresek az E. 105-ik utca közeli mellékutóban 1919 január 1-től egy csinosan berendezett...

MÉRŐS ÉS HENTIS IZLETMELET

Adom, mely 300 dollárt hoz havonta... MÉRŐS ÉS HENTIS IZLETMELET...

OKTATÁS.

A VILÁGHABORU ÉS A BÉKE KÖVETKEZMÉNYE... 1919 ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

OKTATÁS.

Angol és magyar nyelv... ANGOL NÉMET... JOGI TANÁCS.

A VILÁGHABORU ÉS A BÉKE KÖVETKEZMÉNYE. 1919 ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA. izgatón érdekes emlékhelyve A BEFEJEZETT HÁBORU minden mozzanatának.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Műveltséget keresek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

25 CENTET. postai szállítási és csomagolási költségre beüld, karcsónyi ajándékot megkapja. Siessen tehát hátralékát rendezni és küldjön be 25 centet, nehogy a naptár szállítása késedelmet szenvedjen.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

ELADÓ \$240.00 VADONAT U PATHE \$150.00-ért FONOGRÁF

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

ELADÓ \$240.00 VADONAT U PATHE \$150.00-ért FONOGRÁF

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

MUNKÁT NYER -- FÉRFI.

Munkát nyerek... MUNKÁT NYER -- FÉRFI... MUNKÁT NYER -- NŐ.

Kar Jancsi SZALLODÁJA 2718 LORAIN AVENUE CLEVELAND, O.

MUNKÁT NYER... A minap... London, január... A magyar... A szakszervezet... A kongresszus... A minap... London, január... A magyar... A szakszervezet... A kongresszus...